

Posudek na bakalářskou práci:

Zuzana Novotná

Zeleň jako metafora/ aneb o Hanspaulce jako místu k bydlení

Práce *Zeleň jako metafora/ aneb o Hanspaulce jako místu k bydlení* se nevěnuje jen Hanspaulce a její zeleni, ale sociální geografii místa domova jako takového. Práce má 52 stran, je výrazně hezky stylisticky věcně psána s důrazem na stručnost a jasnost komunikace, vhodně a vtipně cituje respondenty.

Na vyjímečné kvalitě textu se neodráží jen z hlediska rozsahu bakalářského výzkumu zcela nadprůměrné stovky hodin strávené v terénu, ale také autorčin roční pobyt na University of London, kde projekt konzultovala se známou sociální geografkou Dr. Jill Fenton, jakož i konzultace s českým sociologem Dr. Jakubem Grygarem. Také díky jim je Zuzana Novotná velmi dobře obeznámena se světovou literaturou v oboru, kterou navíc dovede použít jako vhodný analytický nástroj.

Na počátku celého projektu byla snaha Zuzany Novotné psát práci o výrazné pražské čtvrti Hanspaulka jako takové, o jejím mimořádném duchu a identitě, jakož i stovky hodin strávených rozhovory se zdejšími obyvateli na téma, co si myslí o jejich čtvrti a její výjimečnosti a tvorbou mentálních map okolí. Poté co jsme prošli sebraný materiál, jakož i čtvrt samotnou se však jaksi vyjevilo, že zdejší lidé mají tendenci vyjadřovat kvalitu svého bydlení, proslulou výjimečnost Hanspaulky, zdejšího „ducha“, jeho rychlé změny v posledních letech, jakož i kanalizovat různé sociální konflikty právě skrze místní zeleň. Obyvatelé – aktéři používají *zeleň* vlastně coby metaforu, říká autorka. Přesnější zacílení práce se tak zrodilo samo ze sebraného materiálu, což je v postrukturální antropologii vždy věc mimořádně vítaná (viz str. 17-21). Jak Zuzana Novotná ukazuje ve svém textu, nejde zdaleka jen o záležitost Hanspaulky. Fenomén jenž se autorce podařilo popsat využívají k vyjadřování kvality místa a prostředí, jeho potenciálu a pojmenovávání konfliktů okolo týkajících se prostředí města i obyvatelé jiných českých čtvrtí a často dokonce realitní a developerské agentury lákající zákazníky „k životu v zeleni“, „v parku“, „v přírodě“, přičemž se tím nemyslí jen přítomnost stromů a keřů ale i řada dalších implicitních sociálních kvalit jako je zdraví, přirozenost, autenticita, bezpečí, zdravé sociální vztahy, komunita atd. (viz str 23-25) Za pozornost zde stojí i zmínka, že nám všední pojem *zeleň* s jeho mimořádnými sociálními konotacemi se jen velmi obtížně překládá do jiných jazyků (např. angličtiny), což jen podtrhává nutnost pokusit se o jeho sociologickou/kulturní dekonstrukci.

Sama autorka tak činí hned v několika kapitolách: V první z nich ukazuje *zeleň* coby metaforu ideální „lokality“, ideálního místa k životu, *zeleň* coby

měřítko kvality života a zdravého životního stylu. Na ni navazuje kapitola ukazující zeleň coby metaforu charakteru kulturně-sociální svébytnosti místa. Po ní přichází kapitola Zeleň jako zbraň, ukazující jak skrze pojem zeleň bojují obyvatelé čtvrti a místní nevládní organizace, jakož i městská část o prosazení své vlastní vize urbanismu a Hanspaulky coby místa k životu. V dalších kapitolách je pak popsána zeleň coby mediátor skrze nějž je intimně prožívána Hanspaulka a život zde. Následují kapitoly zeleň jako kontinuita, kde se tento pojem dostává do role mediátoru historické autenticity. Celý cyklus pak uzavírá Kapitola Duch zeleně ukazující zeleň jako místo pro naše mnohdy až mysticky pohádkové představy.

Závěrem bych chtěl říci, že přes jediný formální nedostatek, že autorka zařadila závěr a diskusi přímo do textu a na konci práce se pak jaksi již nechtěla opakovat, jde o mimořádně časově i myšlenkově nadprůměrný projekt. Zuzana Novotná prokázala snahu i vědeckou erudici vysoce přesahující magisterskou práci. Popsala mimořádný sociologický fenomén jedné z mnoha metafor „kterými žijeme“ jak říká Lakoff and Johnson (1980). Coby vedoucí práce doporučuji hodnocení jedna a to s maximálním počtem bodů. Autorce samotné pak doporučuji najít si čas a přetavit text v článek do některého z angloamerických časopisů sociální geografie, protože za to stojí.

Vedoucí práce
Radan Haluzík
Katedra obecné antropologie
Fakulta Humanitních studií